

Verband der deutschen sozial-kulturellen Gesellschaften in Polen
Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce

ul. J. Słowackiego 10, 45-364 Opole
tel./fax: 774538507, e-mail: biuro@vdg.pl, www.vdg.pl

Stanowisko Zarządu Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce
w związku z odpowiedzią Dyrektora Panteonu Górnośląskiego w Katowicach na wniosek
Związku o włączenie w poczet zasłużonych osób Panteonu Górnośląskiego wybitnych
Górnoślązaków o niemieckim rodowodzie

Jako Zarząd Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce z wielkim rozczarowaniem, ale i niedowierzaniem przyjęliśmy odpowiedź dyrektora Panteonu Górnośląskiego w Katowicach z dnia 15.04.2025 roku, w której nas poinformował o negatywnym rozpatrzeniu naszego wniosku o włączenie w poczet zasłużonych osób Panteonu Górnośląskiego takich postaci jak: ks. Karl Ulitzka, Eduard Pant, Josef von Eichendorff, Johann Kroll, Ludwig Guttmann. Informacja o fakcie odrzucenia tak wybitnych postaci Górnego Śląska przez Radę Programową wraz z uzasadnieniem, iż statut Panteonu nie tylko zawęża okres czasowy działalności postaci, ale przede wszystkim ogranicza wybór postaci do tych, którzy działali na rzecz polskości Górnego Śląska, skłania nas do tego, aby zaapelować do organizatorów Panteonu o zmianę statutu bądź też o zmianę nazwy Panteonu.

Przypominamy, że ZNSSK w Polsce jest zaniepokojony podziałem społeczeństwa Śląska przez ideę Panteonu od początku jego istnienia i apelował do bp. Wiktora Skworca o włączenie do niego szeregu wybitnych Ślązaków już w 2020 roku.

W naszej opinii Panteon Górnośląski z założenia nie powinien deformować historii. Tymczasem pisząc o czymś, co jest górnośląskie, trzeba mieć w pamięci, że jest to kulturowo i historycznie zarówno polskie, jak i niemieckie i po części czeskie. Nie można mówić o wybitnych Górnoślązakach i pomijać przy tym tych wszystkich, którzy będąc Górnoślązakami, uważali się także za Niemców, Czechów, Morawian, lub definiowali się wyłącznie regionalnie a może w ogóle nie dookreślali swej narodowości. Nie można mówić o Panteonie Górnośląskim w momencie kiedy obejmuje tylko tych, którzy byli Polakami. Należałoby więc albo zmienić nazwę Panteonu i nazwać go wprost „Panteonem Polskim na Górnym Śląsku” albo doprowadzić do sytuacji, w której Panteon będzie pokazywał Górny Śląsk takim jakim był i jest – czyli tworzonym i ubogaczonym przez ludzi różnych narodowości. Górny Śląsk, będąc przez stulecia regionem pogranicza, mając w swej historii związki z Prusami (później Niemcami), Austrią, Czechami i Polską, siłą rzeczy nie mógł wydawać wybitnych postaci tylko jednej narodowości. Dlaczego więc dzisiaj, w XXI wieku, założyciele miast, wybitni twórcy, działacze i społecznicy tego regionu nie mogą być odnotowani w Panteonie, który w swej nazwie ma człon „Górnośląski” i to tylko dlatego, że nie byli odpowiedniej narodowości? Taka idea Panteonu jest fundamentalnie sprzeczna z podstawową ideą Unii Europejskiej, jaką jest „In varietate concordia” (Zjednoczeni w różnorodności), oraz deklarowanym przez Rzeczpospolitą Polską szacunkiem wobec mniejszości narodowych i etnicznych i ich kultur, który znajduje swój wyraz w „Ustawie o mniejszościach narodowych

i etnicznych” i szeregu innych aktów prawnych krajowych i międzynarodowych, poczynając od Konstytucji RP.

W związku z powyższym apelujemy do organizatorów Panteonu: Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Województwa Śląskiego, Archidiecezji Katowickiej i Miasta Katowice o zmianę zapisów statutu Panteonu, tak aby był rzeczywiście górnośląski i oddawał, poprzez postacie w nim pokazane, prawdziwą i pełną historię tego wielokulturowego regionu.

Zarząd Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych

Opole, dnia 30 kwietnia 2025r.